

POSTANOWIENIE

Dnia 8 października 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w następującym składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Krystyna Hadryś

Sędziowie: SO Gabriela Sobczyk (spr.)

SR (del.) Ewa Buczek - Fidyka

Protokolant Aneta Puślecka

po rozpoznaniu w dniu 8 października 2014 r. na rozprawie sprawy

z wniosku A. G.

z udziałem K. P.

o częściowy podział majątku wspólnego

na skutek apelacji uczestnika postępowania i zażalenia wnioskodawczyni

od postanowienia Sądu Rejonowego w Jastrzębiu – Zdroju

z dnia 19 marca 2014 r., sygn. akt I Ns 838/11

postanawia:

I. zmienić zaskarżone postanowienie:

1. w punkcie 3 i 4 w ten sposób, że:

a) **dokonać częściowego podziału majątku wspólnego wnioskodawczyni i uczestnika postępowania w ten sposób, że składnik majątkowy opisany w punkcie 1 zaskarżonego postanowienia przyznać na wyłączną własność A. G. bez obowiązku spłaty na rzecz uczestnika postępowania;**

b) **zobowiązać uczestnika postępowania K. P. do wydania wnioskodawczyni A. G. pojazdu opisanego w punkcie 1 zaskarżonego postanowienia wraz z kluczami i dowodem rejestracyjnym w terminie 1 tygodnia od uprawomocnienia się orzeczenia;**

2. **w punkcie 6 w ten sposób, że nakazać pobrać od wnioskodawczyni na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Jastrzębiu Zdroju kwotę 1.672,68 (tysiąc sześćset siedemdziesiąt dwa i 68/100) złotych tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych;**

3. **w punkcie 7 w ten sposób, że nakazać pobrać od uczestnika postępowania na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Jastrzębiu Zdroju kwotę 500 (pięćset) złotych tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych;**

II. uchylić zaskarżone postanowienie w punkcie 2 i w tym zakresie postępowanie umorzyć;

III. zasądzić od wnioskodawczyni na rzecz uczestnika postępowania kwotę 1.300 (tysiąc trzysta) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego;

IV. oddalić apelację w pozostałej części;

V. oddalić zażalenie wnioskodawczyni.

SSR (del.) Ewa Buczek – Fidyka SSO Krystyna Hadryś SSO Gabriela Sobczyk

Sygn. akt III Ca 1001/14

III Cz 631/14

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni A. G. (poprzednio P.) wnioskiem z dnia 24 sierpnia 2011r. wniosła o ustalenie, że w skład majątku wspólnego jej i K. P. wchodzi samochód osobowy marki F. (...), którego wartość określiła na kwotę 15 000 zł oraz o dokonanie podziału wspólnego majątku dorobkowego w ten sposób, aby opisany samochód przeszedł na wyłączną własność uczestnika postępowania ze spłatą na rzecz wnioskodawczyni w kwocie 7 500 zł.

Wnioskodawca wnosił konsekwentnie w toku postępowania o przyznanie samochodu wnioskodawczyni bez spłat na jego rzecz. Uczestnik postępowania wniósł ponadto o rozliczenie w postępowaniu jego nakładu z majątku osobistego na majątek wspólny w postaci wpłat na ubezpieczenie OC tego samochodu za okres opd 2010 do 2013r. w kwocie 2473 zł(k. 155).

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 19 marca 2014 r. Sąd Rejonowy w Jastrzębiu-Zdroju ustalił, że w skład majątku wspólnego wnioskodawczyni A. G. i uczestnika postępowania K. P., których ustawowa wspólność majątkowa małżeńska ustała z dniem 8 maja 2009 r. na mocy wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku z dnia 16 kwietnia 2009 r., sygn akt II RC 124/09, wchodzi samochód osobowy marki F. (...), rok produkcji 2000, o numerze rejestracyjnym (...) o wartości 8.000 zł. Sąd Rejonowy ustalił nadto, że uczestnik postępowania K. P. po ustaniu wspólności majątkowej małżeńskiej poniósł wydatki z majątku osobistego na składnik majątku wspólnego wnioskodawczyni i uczestnika opisany w pkt 1 postanowienia w wysokości 2 473 zł. Sąd Rejonowy dokonał częściowego podziału majątku wspólnego wnioskodawczyni i uczestnika w ten sposób, że uczestnikowi K. P. przyznał składnik majątkowy opisany w pkt 1 postanowienia, a nadto zasądził od uczestnika K. P. na rzecz wnioskodawczyni A. G. tytułem spłaty kwotę 2.763,50 zł. Sąd Rejonowy ustalił ponadto, iż każdy z uczestników ponosi koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie. Nakazał pobrać na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Jastrzębiu-Zdroju tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych od wnioskodawczyni kwotę 986,34 zł oraz od uczestnika kwotę 1.186,34 zł.

Sąd Rejonowy ustalił, że wnioskodawczyni A. G. (poprzednio P.) i uczestnik postępowania K. P. zawarli związek małżeński w dniu 20 września 1997 roku. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Gliwicach Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku z dnia 16 kwietnia 2009 roku, wydanym w sprawie o sygn. akt II RC 124/09 rozwiązano przez rozwód małżeństwo wnioskodawczyni i uczestnika postępowania. Wyrok uprawomocnił się w dniu 08 maja 2009r.

W dniu 19 maja 2009r. w Kancelarii Notarialnej w J. przed notariuszem I. K. A. G. i K. P. zawarli umowę częściowego podziału majątku wspólnego, w skład którego wchodziła:

własność nieruchomości położonej w J. o obszarze 0.33.60 ha, w skład której wchodziła między innymi działka nr (...)

o obszarze 0.16.57 ha, dla której

w Sądzie Rejonowym w Jastrzębiu-Zdroju prowadzona jest księga wieczysta Kw Nr (...), której to działki częścią składową był dom w stanie surowym zamkniętym, spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu położonego w J. przy ul. (...), znajdującego się w zasobach Spółdzielni Mieszkaniowej (...)

w J., o powierzchni użytkowej 55,70 m².

Strony dokonały podziału majątku wspólnego w ten sposób, że przeniosły z opisanej wyżej nieruchomości objętej księgą wieczystą Kw Nr (...) własność działki nr (...)

o obszarze 0.16.57 ha na rzecz K. P. oraz przeniosły spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego na rzecz A. G., strony oświadczyły, że na powyższy podział majątku wspólnego wyrażają zgodę. Jednocześnie oświadczyły, że niniejszy podział majątku wspólnego nastąpił bez spłat.

Sąd Rejonowy ustalił, że w czasie trwania małżeństwa strony zakupiły samochód osobowy marki F. (...) o nr rej. (...), rok produkcji 2000, ze środków pochodzących z majątku wspólnego. Wartość pojazdu według stanu na dzień 08 maja 2009r. i według cen obecnych wynosi 8.000 zł, co Sąd Rejonowy ustalił na podstawie opinii biegłego sporządzonej w niniejszej sprawie.

W dacie rozpoznawania sprawy pojazd był zaparkowany na parkingu osiedlowym przed blokiem, w którym zamieszkiwała wnioskodawczyni. Pojazd został zaparkowany pod blokiem przez uczestnika K. P.. Samochód ma obecnie uszkodzone felgi

i w efekcie brak powietrza w oponach oraz uszkodzoną turbosprężarkę i układ wydechowy. W związku z jego stanem technicznym funkcjonariusze Straży Miejskiej kontaktowali się

z wnioskodawczynią w celu usunięcia pojazdu z parkingu. Pojazd do 2011r. był użytkowany przez K. P., a od 2011r. w ogóle nie jest użytkowany. Klucze do samochodu oraz dowód rejestracyjny są w posiadaniu uczestnika postępowania K. P.. Po ustaniu wspólności majątkowej małżeńskiej A. G. nigdy z tego pojazdu nie korzystała, wnioskodawczyni nie ma prawa jazdy.

Składki obowiązkowego ubezpieczenia OC pojazdu po ustaniu wspólności majątkowej małżeńskiej uiszczane były wyłącznie przez uczestnika postępowania z jego majątku osobistego. Łącznie K. P. z tego tytułu uiszczył 2.473,00 zł.

Sąd Rejonowy ustalił, że wnioskodawczyni A. G. ma 37 lat, z zawodu jest kucharzem. Pozostawała zarejestrowana jako osoba bezrobotna bez prawa do zasiłku w Powiatowym Urzędzie Pracy w J.. W sierpniu 2012r. wnioskodawczyni zawarła związek małżeński. Mąż wnioskodawczyni prowadzi działalność gospodarczą w zakresie usług transportowych, w prowadzeniu której pomaga mu A. G.. Miesięczny dochód wnioskodawczyni i jej męża z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej wynosi ok. 70.000 - 80.000 zł. Z wnioskodawczynią zamieszkuje wspólna córka stron W. ur. (...) A. G. przysługuje spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego położonego w J. przy ul. (...), które to prawo uzyskała w wyniku częściowego podziału majątku dorobkowego stron. Uczestnik postępowania K. P. ma 38 lat, z zawodu jest mechanikiem hydrauliki siłowej. Jest zatrudniony w KWK (...) za wynagrodzeniem około 3.600-3.800 zł miesięcznie. Jest właścicielem trzech nieruchomości. Miesięcznie z tytułu alimentów na wspólną córkę stron płaci 700 zł. Nie posiada oszczędności.

Sąd Rejonowy wskazał, że spór pomiędzy stronami nie dotyczył składników ich wspólnego majątku dorobkowego albowiem strony zgodnie przyznały, iż ich majątek dorobkowy, który nie został podzielony w wyniku zawartej umowy, stanowił samochód. Rozstrzygnięcie sprawy sprowadzało się do określenia wartości pojazdu oraz ustalenia na czyją rzecz zostanie on przyznany. Wnioskodawczyni nie kwestionowała przy tym wydatków poniesionych przez uczestnika postępowania z jego majątku osobistego na składnik majątku wspólnego z tytułu opłaconych składek ubezpieczeniowych.

Odnosząc się do ustaleń faktycznych Sąd Rejonowy przywołał treść unormowań prawnych dotyczących majątku wspólnego oraz jego podziału.

Wskazał, że złożony przez wnioskodawczynię wniosek o dokonanie częściowego podziału majątku wspólnego w zakresie samochodu osobowego podlegał uwzględnieniu co do zasady.

Sąd Rejonowy wskazał, że w przypadku braku zgodnego wniosku uczestników postępowania, co do sposobu podziału ich majątku Sąd, na zasadzie art. 687 k.p.c. i art. 688 k.p.c., stosuje odpowiednio przepisy dotyczące zniesienia współwłasności. Są to normy art. 211 k.c. i art. 212 k.c. oraz art. 623 k.p.c. i art. 624 k.p.c. W oparciu o te przepisy Sąd

dokonuje podziału majątku wspólnego biorąc pod uwagę wszystkie okoliczności sprawy oraz kieruje się w tym zakresie interesem społeczno-gospodarczym. W pierwszej kolejności stara się dokonać podziału majątku wspólnego poprzez podział w naturze, zaś rzeczy, których nie można podzielić, przyznaje na własność jednej ze stron postępowania lub też dokonuje ich sprzedaży w drodze licytacji. Wartość poszczególnych udziałów może być wyrównana poprzez dopłaty pieniężne, przy czym Sąd ustala wysokość i termin spłat, a także wysokość i termin uiszczenia odsetek. Podziału rzeczy w naturze nie dokonuje się, gdy jest on sprzeczny z ustawą lub społeczno-gospodarczym przeznaczeniem rzeczy, jak również wtedy, gdy podział taki prowadzi do istotnej zmiany rzeczy lub do zmniejszenia jej wartości.

Nadto Sąd Rejonowy podniósł, że na podstawie art. 1037 § 1 k.c. w związku z art. 46 k.r.o. możliwy jest umowny podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności małżeńskiej, jak to miało miejsce w niniejszej sprawie, gdzie na podstawie umowy zawartej w dniu 19 maja 2009r. w Kancelarii Notarialnej w J. przed notariuszem I. K., A. G. i K. P. dokonali częściowego podziału majątku wspólnego w zakresie nieruchomości bez obowiązku spłat.

Powyższe powodowało, iż w niniejszej sprawie zaszły szczególne okoliczności, o których mowa w stosowanym po myśli art. 567 § 3 k.p.c, art. 1038 § 1 zd. 2 k.c., zgodnie z którym z ważnych powodów sądowy podział majątku może być ograniczony do części majątku.

Opierając się na przytoczonych przepisach, Sąd Rejonowy dokonał częściowego podziału majątku wspólnego stron, ustalając wartość i skład tego majątku. Sąd Rejonowy uwzględnił przy tym, iż od chwili zawarcia przez strony postępowania w dniu 20 września 1997 roku związku małżeńskiego między stronami obowiązywał zgodnie z art. 31 k.r.o. ustawy ustroj majątkowy, tj. powstała z mocy ustawy wspólność majątkowa, która ustala z chwilą uprawomocnienia się wyroku orzekającego rozwód małżeństwa stron tj. w dniu 08 maja 2009 roku.

Skład majątku wspólnego podlegającego częściowemu podziałowi ustalił Sąd w oparciu o zgodne zeznania wnioskodawczyni i uczestnika postępowania oraz dowód rejestracyjny pojazdu. Wartość pojazdu ustalona została, wobec braku zgody stron w tym zakresie, w oparciu o sporządzoną na potrzeby niniejszego postępowania ustną opinię biegłego sądowego z zakresu techniki motoryzacyjnej A. K. z dnia 29 stycznia 2014r., jak i opinię pisemną z dnia 24 października 2013r. w zakresie, w jakim dotyczyła ona stanu technicznego pojazdu stron oraz określała wartość pojazdu na kwotę 8.000 zł. Wartość ta bowiem dotyczyła stanu pojazdu na dzień ustania wspólności majątkowej, tj. 08 maja 2009r. przy uwzględnieniu cen obecnych.

Uczestnik postępowania domagał się rozliczenia wydatków poczynionych z jego majątku osobistego na majątek wspólny po ustaniu wspólności majątkowej małżeńskiej. Na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego w postaci zgodnych zeznań uczestników postępowania w tym zakresie i dowodów opłacenia składek OC, Sąd Rejonowy ustalił, iż uczestnik postępowania K. P. poniósł wydatki z majątku osobistego na majątek wspólny wnioskodawczyni i uczestnika w wysokości 2.473,00 zł. Powyższe obliczenia stanowiły sumę uiszczonych składek ubezpieczeniowych z tytułu polisy OC pojazdu stron. Rozstrzygnięcie to znalazło swą podstawę w art. 45 § 1 krio, zgodnie z którym każdy z małżonków powinien zwrócić wydatki i nakłady poczynione z majątku wspólnego na jego majątek osobisty, z wyjątkiem wydatków i nakładów koniecznych na przedmioty majątkowe przynoszące dochód. Może żądać zwrotu wydatków i nakładów, które poczynił ze swojego majątku osobistego na majątek wspólny. Nie można żądać zwrotu wydatków i nakładów zużytych w celu zaspokojenia potrzeb rodziny, chyba że zwiększyły wartość majątku w chwili ustania wspólności.

Ustalając skład i wartość majątku wspólnego stron, przy uwzględnieniu zasady przewidzianej w art. 43 § 1 krio Sąd Rejonowy uznał, iż udziały obydwu małżonków w majątku wspólnym są równe.

Dokonując częściowego podziału majątku wspólnego stron Sąd Rejonowy przyznał uczestnikowi postępowania K. P. pojazd marki F. (...) rok produkcji 2000, o numerze rejestracyjnym (...) o wartości 8.000 zł, mając na uwadze, iż wnioskodawczyni A. G. nie posiada prawa jazdy i od ustania wspólności majątkowej z tego pojazdu nie korzystała. Nadto pojazd jest w posiadaniu uczestnika K. P., który użytkował ten pojazd do 2011r., a w chwili obecnej posiada klucze do samochodu oraz dowód rejestracyjny. Mając na względzie, że wartość majątku podlegającego podziałowi

ustalona została na kwotę 8.000 zł, a udziały stron w tym majątku są równe oraz biorąc pod uwagę, że uczestnikowi postępowania przyznany został jedyny składnik tego majątku, a także uwzględniając wartość wydatków poniesionych przez uczestnika postępowania z majątku osobistego na majątek wspólny stron tj. kwotę 2.473,00 zł oraz jego wniosek o zaliczenie na poczet spłaty połowy tej wartości, w celu wyrównania ustalonego udziału wnioskodawczynie, w punkcie 4 postanowienia Sąd zasądził od uczestnika postępowania na rzecz wnioskodawczynie kwotę 2.763,50 zł opierając się na treści art. 212 k.c. i art. 688 k.p.c. tytułem spłaty, przedstawiając w uzasadnieniu szczegółowe wyliczenie tej kwoty.

Zasądzając spłatę od uczestnika postępowania oznaczył termin 1-go miesiąca od dnia prawomocności postanowienia z odsetkami ustawowymi w razie uchybienia terminowi albowiem w ocenie Sądu Rejonowy określony termin jest wystarczający do spłaty zobowiązania. Uczestnik ma stały dochód z tytułu wynagrodzenia za pracę w wysokości 3.600-3.800 zł miesięcznie. Nadto postępowanie w niniejszej sprawie prowadzone było od 2011r., a zatem przez ponad 2 lata, stąd uczestnik postępowania miał wystarczająco dużo czasu na zgromadzenie odpowiednich środków na spłatę zobowiązania.

Jako podstawę rozstrzygnięcia o kosztach postępowania Sąd Rejonowy wskazał art.520§1 k.p.c.

Odnosząc się do kosztów sądowych koniecznych do pokrycia w niniejszej sprawie Sąd Rejonowy wskazał, że w rozpoznawanej sprawie wnioskodawczynie postanowieniem referendarza z dnia 27 września 2011r. została zwolniona od kosztów sądowych w zakresie opłaty od wniosku ponad kwotę 200 zł. Jednocześnie postanowieniem z dnia 09 października 2012r. wnioskodawczynie została zwolniona od kosztów sądowych w zakresie zaliczki na poczet wynagrodzenia biegłego sądowego. Zgodnie z art. 110 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych Sąd cofa zwolnienie od kosztów sądowych, jeżeli okazało się, że okoliczności, na podstawie których je przyznano, nie istniały lub przestały istnieć. W obu wypadkach strona obowiązana jest uiścić wszystkie przepisane opłaty oraz zwrócić wydatki, jednakże w drugim wypadku sąd może obciążyć stronę tym obowiązkiem także częściowo, stosownie do zmiany, jaka nastąpiła w jej stosunkach. W takim wypadku stosuje się przepis art. 111. Odnosząc to do okoliczności niniejszej sprawy Sąd Rejonowy wskazał, że w sytuacji majątkowej i rodzinnej wnioskodawczynie od sierpnia 2012r. zaszły istotne zmiany albowiem zawarła ona związek małżeński, a dochód jej gospodarstwa domowego, pomimo iż wnioskodawczynie nadal pozostaje zarejestrowana jako osoba bezrobotna, wzrósł do 70.000-80.000 zł miesięcznie. Środki te stanowią dochód z działalności gospodarczej prowadzonej przez jej męża, przy czym, zgodnie z zeznaniami wnioskodawczynie, pomaga ona w prowadzeniu tej działalności. Sytuację majątkową osoby ubiegającej się o zwolnienie od kosztów sądowych ocenia się w kontekście wszystkich okoliczności jej stanu rodzinnego, majątku, dochodów i źródeł utrzymania. Dlatego stan majątkowy współmałżonka osoby ubiegającej się o zwolnienie od kosztów sądowych może mieć istotny wpływ przy ocenie istnienia przesłanek zwolnienia. Z istoty obowiązku wzajemnej pomocy małżonków wynika, że nie może być przyznane małżonkowi niepracującemu zarobkowo zwolnienie od kosztów sądowych w wypadku, gdy zarobki lub inne dochody drugiego małżonka – po zaspokojeniu normalnych potrzeb rodziny i bez uszczerbku dla jej utrzymania – wystarczają na pokrycie kosztów sądowych związanych z procesem prowadzonym przez niepracującego zarobkowo małżonka (post. SN z dnia 04.09.1957r. ICZ 154/57, OSN 1959, nr 1, poz. 15). Mąż ma obowiązek pomocy wobec żony także w zakresie ponoszenia kosztów prowadzenia przez nią procesów sądowych (post. SN z dnia 05.05.1967r. ICZ 37/67).

Sąd Rejonowy zauważył, iż miesięczny dochód osiągany przez wnioskodawczynię i jej męża w wysokości 70.000 zł – 80.000 zł z pewnością wystarcza na pokrycie przez wnioskodawczynię kosztów sądowych w niniejszej sprawie, bez uszczerbku dla jej utrzymania. Powyższe powodowało, iż w ocenie Sądu Rejonowego wnioskodawczynie winna ponieść koszty związane z jej udziałem w sprawie, tym bardziej, iż pomimo kwestionowania opinii biegłego w zakresie wyceny pojazdu, nie zgodziła się ona na przyznanie jej pojazdu bez obowiązku spłaty na rzecz uczestnika postępowania. Wobec takiego stanowiska wnioskodawczynie nie sposób uznać, iż dążyła ona do zminimalizowania kosztów postępowania albowiem gdyby było tak w rzeczywistości, to zgodziłaby się na przyznanie jej spornego pojazdu, tym bardziej, iż rozstrzygnięcie takie nie wiązałoby się dla niej z obowiązkiem spłaty. Mając powyższe na względzie Sąd Rejonowy obciążył strony kosztami sądowymi po połowie. Na podstawie art. 113 ust.1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w zw. z art.520§1 k.p.c. w pkt 6 i 7 postanowienia Sąd nakazał pobrać na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Jastrzębiu-Zdroju od wnioskodawczynie kwotę 986,34 zł, a od uczestnika postępowania

kwotę 1.186,34 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych, tj. wydatków na wynagrodzenie biegłego oraz opłaty sądowej od wniosku, obciążając strony po połowie tymi wydatkami. Łączny koszt wynagrodzenia biegłego wyniósł 1.372,68 zł, tak więc każda ze stron winna uiścić 686,34 zł z tego tytułu. Nie uiszczono również opłaty od wniosku ponad kwotę 200 zł (opłata wynosiła 1.000 zł), tak więc wnioskodawczynię obciąża z tego tytułu kwota 300 zł (Sąd uwzględnił, iż wnioskodawczyni uiściła opłatę od wniosku w kwocie 200 zł), a uczestnika kwota 500 zł.

Od opisanego postanowienia wnioskodawczyni wniosła zażalenie na zawarte w nim rozstrzygnięcie w przedmiocie zasądzonych kosztów postępowania, żądając obciążenia uczestnika postępowania kosztami postępowania oraz kosztami opłaty sądowej od zażalenia i kosztami zastępstwa procesowego. Uzasadniając swe żądanie wnioskodawczyni podała, że zawezwała uczestnika do próby ugodowej oraz, że konieczność dopuszczenia dowodu z opinii biegłego wynikała wyłącznie z postawy uczestnika postępowania. Wnioskodawczyni podniosła, iż zasady słuszności i sprawiedliwości nakazują obciążyć kosztami postępowania uczestnika.

Na powyższe postanowienie została także wniesiona apelacja uczestnika w części dokonującej podziału majątku wspólnego poprzez przyznanie składnika majątku w całości uczestnikowi ze splatą na rzecz wnioskodawczyni oraz w części orzekającej o kosztach postępowania. Zaskarżonemu postanowieniu apelujący zarzucił naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 233 k.p.c., naruszenie prawa materialnego, tj. przepisów 46 kr.o. z wz. z art. 1035 k.c. i art. 212 § 2 k.c., naruszenie przepisów art. 520 § 3 k.p.c. oraz 520 § 1 k.p.c. Apelujący wskazał, że niesłuszne było przyznanie mu wbrew jego woli prawa majątkowego i zasądzenie od niego na rzecz wnioskodawczyni splaty. Uczestnik nie wyraził nigdy zgody na przyznanie jemu tego składnika majątkowego.

Uczestnik nie zgodził się z rozstrzygnięciem o kosztach sądowych. Wskazał, iż to na wnioskodawczynię powinny zostać nałożone koszty postępowania z powodu tego, że powołanie w sprawie biegłego było wynikiem czynności procesowych podejmowanych przez wnioskodawczynię.

W uzasadnieniu uczestnik wskazał, że wnioskodawczyni nigdy nie została pozbawiona możliwości korzystania z samochodu, mogła z niego korzystać gdyby tylko wyraziła taką chęć. Korzystanie z samochodu nie zależy od posiadania prawa jazdy, bowiem można to czynić z pomocą osób bliskich posiadających takie uprawnienia. Skarżący zarzucił, że argumentacja Sądu rejonowego dotyczącego przyznania mu samochodu nie jest przekonywująca. Przeciwno takiemu rozstrzygnięciu przemawiają możliwości majątkowe stron, a także stanowisko wnioskodawczyni, która nie chciała przejąć samochodu bez obowiązku splaty. Zarzucił, że Sąd nie może wbrew jego woli przyznać mu samochodu z obowiązkiem splaty. Na poparcie swego stanowiska przywołał postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 listopada 2012r., sygn. akt II CSK 187/12. Wskazał, że zasadnym byłaby sprzedaż samochodu, jednak nie było możliwe wobec braku porozumienia uczynienie tego w sposób zgodny. Wskazał na swoje pokrzywdzenie wydanym rozstrzygnięciem. Podtrzymał swą zgodę na podział poprzez przyznanie wnioskodawczyni samochodu bez splaty na jego rzecz. Wskazał, że nie jest dla niego zrozumiałe stanowisko Sądu Rejonowego, które tego rozwiązania nie przyjął.

Odnośnie rozstrzygnięcia o kosztach w uzasadnieniu apelacji uczestnik postępowania podniósł, że zasadnie Sąd Rejonowy cofnął wnioskodawczyni zwolnienie od kosztów. W ocenie uczestnika postępowania wnioskodawczyni w toku postępowania postępowała niesumiennie. Przy dokonywaniu wcześniejszego umownego podziału majątku strony nie przywiązywały znaczenia do pojazdu. W niniejszym postępowaniu wnioskodawczyni nie wyrażała zgody na przejęcie samochodu bez obowiązku splaty, mimo iż takie rozwiązanie nie wiązało się dla niej z ustępstwami. Zależało jej na tym, aby to uczestnik przejął samochód i dokonał splaty na jej rzecz. To zdaniem uczestnika postępowania świadczy o jej złej wierze. Odnosząc się do regulacji z art. 520§1kpc skarżący zarzucił, że została ona wadliwie zastosowana przez Sąd Rejonowy. Uczestnik wskazał, że opłata winna obciążać wnioskodawczynię i jego w częściach równych. Jednakże pozostałe koszty postępowania już nie. Sposób rozwiązania sprawy zaproponowany przez uczestnika nie wiązał się bowiem z koniecznością odniesienia się do opinii biegłego. Nadto to wnioskodawczyni nie zgadzała się z tą opinią, wnosząc o jej uzupełnienie. Zatem w ocenie skarżącego koszt opinii biegłego winien w całości obciążać wnioskodawczynię.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja uczestnika postępowania zasługiwała na uwzględnienie.

Poczynione przez Sąd Rejonowy ustalenia faktyczne są prawidłowe. Ustalenia te Sąd Okręgowy podziela i czyni własnymi.

Podobnie Sąd Rejonowy przytoczył w rozważaniach prawnych właściwe przepisy jako podstawę wydanego rozstrzygnięcia.

Niemniej jednak w okolicznościach niniejszej sprawy Sąd Okręgowy nie podziela przyjętego sposobu podziału majątku. Przytoczone przez Sąd Rejonowy argumenty przemawiające za podziałem jakkolwiek stanowią typowe argumenty brane pod uwagę w tego typu sprawach, jednak nie przystają do indywidualnych okoliczności niniejszej sprawy.

Jak wynika z materiału sprawy, przedmiotem podziału jest samochód osobowy, który na chwilę podziału nie stanowi składnika o znacznej wartości użytkowej dla którejkolwiek ze stron. Żadne z byłych małżonków obecnie z niego nie korzysta. Zatem fakt posiadania uprawnienia do kierowania pojazdem jedynie przez uczestnika jak i okoliczności użytkowania tego przedmiotu majątkowego przez uczestnika po dacie rozwodu ma w chwili obecnej mniejsze znaczenie, tym bardziej, że uczestnik zaproponował już na pierwszej rozprawie sposób podziału poprzez przyznanie samochodu wnioskodawczyni bez spłaty na jego rzecz.

Jak wynika z postępowania, żadna ze stron nie wyrażała woli przejęcia tego składnika na wyłączną własność. Przy braku zgodnego stanowiska zainteresowanych do Sądu należało rozstrzygnięcie o sposobie podziału.

Rozważając tą kwestię Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że wybrany przez Sąd Rejonowy sposób podziału nie uwzględnia w równym stopniu interesów obu stron.

Nie ulega bowiem wątpliwości, że na skutek takiego podziału uczestniczka uzyska wartość majątkową ze składnika, którym do tej pory zupełnie się nie interesowała.

Obecny stan pojazdu i wynikająca z niego niewątpliwa utrata jego wartości nie może obciążać jedynie uczestnika postępowania. Z materiału postępowania wynika, że uczestnik przywiózł samochód pod blok wnioskodawczyni po tym, jak wystąpiła ona na drogę sądową odnośnie podziału tego składnika majątkowego. Nie ma powodów, aby nie dać wiary uczestnikowi, że miał on wolę, aby umożliwić wnioskodawczyni posiadanie tego pojazdu. Konsekwentnie w toku całego postępowania uczestnik postępowania wnosił o przyznanie jej tego pojazdu bez obowiązku spłaty na jego rzecz. Okres trwania niniejszego postępowania nie może obciążać jedynie jednej strony, dlatego w ocenie Sądu Okręgowego przyjęty w zaskarżonym postanowieniu sposób podziału nie zasługuje na uwzględnienie.

Wobec tego, że żaden ze współwłaścicieli nie wyrażał zgody na przejęcie samochodu na własność, rzeczą Sądu było rozważenie podziału przez sprzedaż licytacyjną tego pojazdu. Rozważając taki sposób podziału Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że nie byłby to sposób podziału odpowiedni w sprawie. Do takiego wniosku doprowadziło Sąd Okręgowy rozważenie stosunkowo niewielkiej wartości przedmiotu majątkowego podlegającego podziałowi oraz znaczny koszt związany z licytacyjną sprzedażą, której w takich okolicznościach winien dokonać komornik w trybie egzekucji sądowej (art. 212§2kc).

Jest wielce prawdopodobne, że wspomniane koszty (wydatki oraz opłaty egzekucyjne) związane z organizacją licytacji byłyby nadmierne w porównaniu z wartością przedmiotem licytacji. Zatem wskazany sposób podziału nie byłby właściwy.

Rozważeniu podlegał także sposób podziału zaproponowany przez uczestnika postępowania. Za przyjęciem tego sposobu podziału przemawia ostateczne zakończenie sporu bez konieczności uiszczania przez żadnego z zainteresowanych spłaty. Jest to zatem rozstrzygnięcie najmniej ingerujące w sytuację zainteresowanych.

Jak wynika z opinii biegłego, pojazd nawet w tym stanie, w jakim znajduje się obecnie przedstawia wartość majątkową. Zatem przyznanie go wnioskodawczyni zamiast spłaty nie spowoduje jej zubożenia. Uczestnik zaś zgodził się na takie rozwiązanie, więc również on nie będzie w tym zakresie pokrzywdzony.

Takie rozstrzygnięcie nie pozostaje też w sprzeczności z przytoczonym w uzasadnieniu apelacji poglądem Sądu Najwyższego, bowiem przy takim podziale nikt nie będzie zobowiązany do dokonania spłaty.

Jednocześnie przyjęte stanowisko uczestnika postępowania zawierało w sobie rezygnację ze zwrotu nakładów poniesionych na uiszczenie ubezpieczenia OC. Uczestnik na rozprawie apelacyjnej potwierdził takie swoje stanowisko w sprawie.

Na uwzględnienie zasługuje też zarzut apelacji skierowany przeciwko rozstrzygnięciu Sądu Rejonowego o kosztach sądowych. Zasada z art. 520§1kpc prowadzić winna do obciążenia w niniejszej sprawie wnioskodawczyni kosztami wynagrodzenia biegłego, która wnioskowała o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego. Rację należy przyznać uczestnikowi, że gdyby wnioskodawczyni wyraziła zgodę na proponowany przez niego sposób podziału przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego nie byłoby niezbędne.

Skoro uczestnik w apelacji akceptację dla poniesienia kosztów sądowych w zakresie połowy opłaty od wniosku, w tym zakresie rozstrzygnięcie o kosztach sądowych należało pozostawić bez zmiany.

Przyznając wnioskodawczyni pojazd stanowiący przedmiot wspólności, Sąd Okręgowy zobowiązał jednocześnie uczestnika postępowania do wydania wnioskodawczyni kluczy do tego samochodu oraz dowodu rejestracyjnego. Wskazano na wykonanie tego obowiązku termin 1 tygodnia, który umożliwi organizacyjnie realizację tego obowiązku przez uczestnika postępowania.

Z wskazanych w uzasadnieniu powodów na podstawie art. 386§1 kpc w zw. z art. 13§2kpc orzeczono o zmianie zaskarżonego postanowienia. Dalej idącą apelację uczestnika (w części, w jakiej domagał on się sprzedaży licytacyjnej pojazdu) oddalono na podstawie art. 385 kpc w zw. z art. 13 §2kpc jako niezasadną z przyczyn opisanych w uzasadnieniu.

Jednocześnie wobec uznania zasadności apelacji w zakresie zarzutów dotyczących rozstrzygnięcia o kosztach postępowania Sąd Okręgowy oddalił zażalenie wnioskodawczyni jako niezasadne.

Nie można podzielić stanowiska skarżącej, że to uczestnik postępowania przyczynił się do powstania kosztów postępowania w zakresie opinii biegłego. Postępowanie w sprawie wszczęte zostało przez wnioskodawczynię i to na jej wniosek przeprowadzono w sprawie dowód z opinii biegłego. Wynik postępowania dowodowego wskazał, że w swym stanowisku wnioskodawczyni znacznie przeszacowała wartość składnika podlegającego podziałowi. Ponadto nie zgodziła się ona na przejęcie go bez obowiązku spłat, co stało się bezpośrednią przyczyną konieczności przeprowadzenia w sprawie dowodu z opinii biegłego, z którą łączy się konieczność pokrycia kosztów sądowych wydatkowanych tymczasowo przez Skarb Państwa.

Ponadto Sąd Okręgowy w pełni podziela stanowisko Sądu Rejonowego co do cofnięcia wnioskodawczyni zwolnienia z obowiązku uiszczania kosztów sądowych, to stanowisko znajduje pełne potwierdzenie w materiale sprawy. Bez niepotrzebnego powtarzania Sąd Okręgowy przyjmuje ustalenia i wywody Sądu Rejonowego w tym zakresie za własne. Kierując się zatem zasadą z art. 520§1kpc należało zażalenie wnioskodawczyni jako niezasadne oddalić – na podstawie art. 385 kpc w zw. z art. 397§2kpc w zw. z art. 13§2 kpc.

Jednocześnie na podstawie art. 520§2kpc orzeczono o obowiązku zwrotu kosztów postępowania odwoławczego przez wnioskodawczynię na rzecz uczestnika postępowania. Jakkolwiek bowiem w postępowaniu pierwszoinstancyjnym brak jest podstaw do uznania istnienia sporu między stronami, a rozstrzygnięcie pozostaje w interesie obu zainteresowanych, tak w postępowaniu odwoławczym można mówić o spornych stanowiskach zainteresowanych związanych z wniesioną apelacją. Dlatego też w postępowaniu odwoławczym w ocenie Sądu Okręgowego istniała

podstawa do uznania istnienia sprzeczności interesów wnioskodawczyni i uczestnika postępowania i do zasądzenia od wnioskodawczyni na rzecz wygrywającego postępowanie odwoławcze uczestnika postępowania kosztów tego postępowania w postaci zwrotu opłaty od apelacji oraz wynagrodzenia pełnomocnika w kwocie 300 zł na podstawie §12 ust.1 pkt 1 w zw. z §6 pkt3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenie przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t. jedn. Dz.U z 2013r. poz. 490).

SSR(del.) Ewa Buczek-Fidyka SSO Krystyna Hadryś SSO Gabriela Sobczyk